C/2024/6834

29.11.2024

RÅDETS HENSTILLING

af 21. oktober 2024

om Sveriges økonomiske, budgetmæssige, beskæftigelsesmæssige og strukturelle politikker

(C/2024/6834)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 ([1]), særlig artikel 3, stk. 3,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ([2]), særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

(1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 ([3]), der oprettede genopretnings- og resiliensfaciliteten (»faciliteten«), trådte i kraft den 19. februar 2021. Faciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelsen af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af Unionen. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker bidrager faciliteten til den økonomiske og sociale genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige reformer og investeringer, navnlig reformer og investeringer, der skal fremme den grønne og den digitale omstilling og gøre medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i Unionen og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder.

(2) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 ([4]) (»REPowerEU-forordningen«), der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på en udfasning af Unionens afhængighed af import af russiske fossile brændstoffer. Dette vil bidrage til energisikkerhed og diversificering af Unionens energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringskapaciteten og energieffektiviteten. Sverige tilføjede et nyt REPowerEU-kapitel til sin nationale genopretnings- og resiliensplan for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene.

(3) Den 16. marts 2023 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse med titlen »EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030« for at give input til den politiske beslutningstagning og skabe gode rammebetingelser for at øge væksten. I meddelelsen opstilles der ni gensidigt forstærkende indsatsområder til fremme af konkurrenceevnen. Blandt disse

([1]) EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([4]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

indsatsområder udgør adgang til privat kapital, forskning og innovation, uddannelse og færdigheder og et velfungerende indre marked særligt vigtige politiske prioriteter, som bør være genstand for reformer og investeringer med henblik på at håndtere de aktuelle produktivitetsmæssige udfordringer samt styrke Unionens og medlemsstaternes langsigtede konkurrenceevne. Den 14. februar 2024 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse med titlen »Årlig rapport om det indre marked og konkurrenceevnen 2024«. I denne meddelelse gennemgås de konkurrencemæssige styrker og udfordringer, der præger det europæiske indre marked, og der gøres status over den årlige udvikling med udgangspunkt i de ni udpegede indsatsområder for konkurrenceevnen.

(4) Den 21. november 2023 vedtog Kommissionen den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2024, som markerede starten på det europæiske semester 2024 for samordning af de økonomiske politikker. Den 22. marts 2024 godkendte Det Europæiske Råd prioriteterne i den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2024, som er struktureret omkring de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed. Den 21. november 2023 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2024, hvori Sverige blev udpeget som en af de medlemsstater, der kan være berørt eller kan være i risiko for at blive berørt af ubalancer, og for hvilken der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet samt et forslag til den fælles beskæftigelsesrapport 2024, hvori gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder analyseres. Rådet vedtog henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ([5]) (»henstillingen vedrørende euroområdet 2024«) den 12. april 2024 og den fælles beskæftigelsesrapport den 11. marts 2024.

(5) Den 30. april 2024 trådte Unionens nye ramme for økonomisk styring i kraft. Rammen omfatter den nye forordning (EU) 2024/1263 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning, Rådets ændrede forordning (EF) nr. 1467/97 ([6]) om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud samt Rådets ændrede direktiv 2011/85/EU ([7]) om krav til medlemsstaternes budgetmæssige rammer. Formålet med den nye ramme for økonomisk styring er at fremme sunde og holdbare offentlige finanser, bæredygtig og inklusiv vækst og modstandsdygtighed gennem reformer og investeringer samt forhindre uforholdsmæssigt store offentlige underskud. Den nye ramme for økonomisk styring fremmer også det nationale ejerskab og lægger større vægt på det mellemfristede sigte, samtidig med at der fokuseres på en mere effektiv og sammenhængende håndhævelse. Hver medlemsstat skal forelægge Rådet og Kommissionen en national mellemfristet plan for finans- og strukturpolitiske tiltag. En national mellemfristet plan for finans- og strukturpolitiske tiltag indeholder en medlemsstats finanspolitiske tilsagn samt reform- og investeringstilsagn og dækker en planlægningsperiode på fire eller fem år afhængigt af den nationale valgperiodes normale varighed. Nettoudgiftskursen ([8]) i de nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag skal stemme overens med kravene i forordning (EU) 2024/1263, herunder kravene om, at den offentlige gæld bringes eller fastholdes på en troværdig nedadgående kurs ved udgangen af tilpasningsperioden, eller om, at den forbliver på et forsvarligt niveau på under 60 % af bruttonationalproduktet (BPNP), og om, at det offentlige underskud bringes og/eller fastholdes under traktatens referenceværdi på 3 % af BNP på mellemlang sigt. Hvis en medlemsstat giver tilsagn om at gennemføre et sæt relevante reformer og investeringer i overensstemmelse med kriterierne i forordning (EU) 2024/1263, kan tilpasningsperioden forlænges med op til tre år. Til støtte for udarbejdelsen af disse nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag offentliggjorde Kommissionen den 21. juni 2024 en vejledning om de oplysninger, som medlemsstaterne skal fremlægge i deres nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag og i deres årlige statusrapporter. I overensstemmelse med artikel 5 og 36 i forordning (EU) 2024/1263 meddelte Kommissionen medlemsstaterne referencekurser og tekniske oplysninger, hvor det var relevant. Medlemsstaterne skal forelægge deres nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag senest den 20. september 2024, medmindre medlemsstaten og Kommissionen bliver enige om at forlænge fristen med en rimelig periode. I overensstemmelse med deres nationale retlige rammer kan medlemsstaterne drøfte deres udkast til mellemfristede planer med deres nationale parlamenter, anmode de uafhængige finanspolitiske institutioner om at afgive en udtalelse og gennemføre en høring af arbejdsmarkedets parter og andre nationale interessenter.

([5]) Rådets henstilling (EU) af 12. april 2024 om den økonomiske politik i euroområdet (EUT C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Rådets direktiv 2011/85/EU af 8. november 2011 om krav til medlemsstaternes budgetmæssige rammer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Nettoudgifter som defineret i artikel 2, nr. 2), i forordning (EU) 2024/1263: »nettoudgifter«: offentlige udgifter, eksklusive i) renteudgifter, ii) diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, iii) udgifter til EU-programmer, der fuldt ud modsvares af indtægter fra EU-midler, iv) nationale udgifter til medfinansiering af programmer finansieret af Unionen, v) konjunkturbestemte elementer af udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse, samt vi) engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger.

(6) I 2024 forløber det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker fortsat sideløbende med gennemførelsen af faciliteten. At gennemføre genopretnings- og resiliensplanerne fuldt ud er fortsat et vigtigt element i opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, eftersom planerne bidrager effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger, der er blevet udstedt i de senere år. De landespecifikke henstillinger fra 2019, 2020, 2022 og 2023 er fortsat lige relevante for de genopretnings- og resiliensplaner, der er blevet revideret, ajourført eller ændret i henhold til artikel 14, 18 og 21 i forordning (EU) 2021/241.

(7) Den 28. maj 2021 indgav Sverige sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af artikel 19 i forordning (EU) 2021/241 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingsretningslinjerne i bilag V til nævnte forordning. Den 4. maj 2022 vedtog Rådet en gennemførelsesafgørelse om godkendelse af vurderingen af Sveriges genopretnings- og resiliensplan ([9]), som blev ændret den 9. november 2023 i henhold til artikel 18, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 for at ajourføre det maksimale finansielle bidrag til den ikketilbagebetalingspligtige finansielle støtte samt for at tilføje kapitlet om REPowerEU ([10]). Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, i forordning (EU) 2021/241 har vedtaget en afgørelse om, at Sverige på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål ikke er blevet tilbagerullet.

(8) Den 26. april 2024 forelagde Sverige sit nationale reformprogram for 2024 og sit konvergensprogram for 2024 i overensstemmelse med artikel 8, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 ([11]). Det nationale reformprogram for 2024 afspejler i overensstemmelse med artikel 27 i forordning (EU) 2021/241 også Sveriges halvårlige rapportering om de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af genopretnings- og resiliensplanen.

(9) Den 19. juni 2024 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Sverige 2024. Heri foretages der en vurdering af Sveriges fremskridt med gennemførelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget af Rådet mellem 2019 og 2023, og der gøres status over Sveriges gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse er der i landerapporten udpeget mangler med hensyn til de udfordringer, som enten ikke håndteres eller kun håndteres delvist i genopretnings- og resiliensplanen, ligesom der også afdækkes nye udfordringer. Rapporten indeholder også en vurdering af Sveriges fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af Unionens overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling.

(10) Kommissionen har foretaget en dybdegående undersøgelse for Sverige i henhold til artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011. De væsentligste resultater af Kommissionens undersøgelse af de makroøkonomiske sårbarheder i Sverige med henblik på nævnte forordning blev offentliggjort i marts 2024. Den 19. juni 2024 konkluderede Kommissionen, at Sverige er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Sverige står navnlig over for sårbarheder i forbindelse med sit ejendomsmarked og stor privat gæld, som fortsat er relevante på trods af visse nylige korrektioner, og de politiske foranstaltninger til at imødegå dem har været begrænsede. Efter betydelige stigninger i flere år faldt ejendomspriserne i 2022 og 2023. Den private sektors gæld faldt i forhold til BNP på grund af den høje nominelle BNP-vækst som følge af den høje inflation, mens niveauet for gælden stadig steg nominelt. Den hurtige rentestigning har haft en negativ indvirkning på husholdningernes og de kommercielle ejendomsselskabers gældsservicering, reduceret efterspørgslen og påvirket ejendomspriserne. Udbredelsen af variable renter og realkreditlån med meget lang løbetid har medført pres på husholdningernes balancer, reduceret tilbagebetalingskapaciteten og medført et fald i forbruget samt bidraget til recessionen i 2023. Samtidig faldt det nye boligbyggeri kraftigt. På trods af de seneste fald er boligpriserne stadig betydelig overvurderede, priserne på erhvervsejendomme synes ikke at have tilpasset sig fuldt ud endnu, og der er risiko for gældsserviceringen, hvis renterne forbliver høje og vurderingerne falder. Den finansielle sektor er stærkt eksponeret mod ejendomssektoren, men førstnævnte sektors solide nøgletal må forventes at fungere som et bolværk mod udbredelsen af ejendomssektorens problemer til økonomien som helhed. De politiske fremskridt har været begrænsede, og i mangel af en mere resolut indsats vil de identificerede sårbarheder fortsætte og kan føre til en fornyet stigning i gældsfinansieret boligerhvervelse og overvurdering af boligpriserne. Foranstaltninger, der øger boligudbuddet, kan i høj grad forhindre disse problemer. Desuden fremmer beskatningen fortsat gældsfinansieret boligerhvervelse i kraft af et betydeligt skattefradrag for rentebetalinger vedrørende realkreditlån og begunstiger ejerboliger. Udlejningsmarkedet er ikke blevet reformeret.

([9]) ST 7772/22 INIT og ST 7772/22 ADD 1.

([10]) Rådets gennemførelsesafgørelse af 9. november 2023 om ændring af gennemførelsesafgørelsen af 4. maj 2022 om godkendelse af vurderingen af Sveriges genopretnings- og resiliensplan (ST 14474/23 INIT og ST 14474/23 ADD 1).

([11]) Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

(11) Ifølge data valideret af Eurostat faldt Sveriges offentlige saldo fra et overskud på 1,2 % af BNP i 2022 til et underskud på 0,6 % i 2023, mens den offentlige gæld faldt fra 33,2 % af BNP ved udgangen af 2022 til 31,2 % ved udgangen af 2023.

(12) Den 12. juli 2022 henstillede Rådet ([12]), at Sverige traf foranstaltninger med henblik på i 2023 at sikre, at væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter var i overensstemmelse med en overordnet neutral finanspolitisk kurs ([13]), under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine. Sverige skulle være rede til at tilpasse de løbende udgifter til den omskiftelige situation. Rådet henstillede også til Sverige at øge de offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed under hensyntagen til REPowerEU-i-initiativet, herunder ved at anvende faciliteten og andre EU-midler. Ifølge Kommissionens skøn var den finanspolitiske kurs ([14]) i 2023 stort set neutral med 0 % af BNP. Væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) i 2023 indebar et stort set neutralt bidrag på 0,1 % af BNP til den finanspolitiske kurs, hvilket er i overensstemmelse med Rådets henstilling af 12. Juli 2022. Det stort set neutrale bidrag fra nationalt finansierede primære løbende udgifter skyldtes reduktionen med 0,3 procentpoint i omkostningen ved de (målrettede og ikkemålrettede) nødstøtteforanstaltninger til husholdninger og virksomheder som reaktion på stigninger i energipriserne, der delvis opvejes af en række mindre foranstaltninger, bl.a. en nedsættelse af energiafgiften på brændstof. Nationalt finansierede investeringer udgjorde 4,9 % af BNP i 2023, hvilket svarer til en stigning på 0,2 procentpoint i forhold til 2022. Sverige finansierede offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed såsom Industry Leap- og Climate Leap-ordningerne, finansiering af klimaprojekter og lavemissionsteknologi i industrisektorer og udvidelse af bredbånd. Sverige har endnu ikke indgivet en betalingsanmodning under faciliteten.

(13) Ifølge konvergensprogrammet for 2024 forventes der i det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, en realvækst i BNP på 0,7 % i 2024 og 2,5 % i 2025, mens inflationen målt ved forbrugerprisindekset ekskl. renteomkostninger vil være på 2,1 % i 2024 og 1,7 % i 2025. Det offentlige underskud ventes at stige til 1,2 % af BNP i 2024 og falde til 0,3 % af BNP i 2025, mens den offentlige gældskvote ventes at stige til 32,0 % ved udgangen af 2024 og efterfølgende falde til 31,4 % ved udgangen af 2025. Efter 2025 forventes den offentlige saldo at udvise et overskud på 0,7 % af BNP i 2026 og på 1,7 % i 2027. Den offentlige saldo ventes således at forblive under traktatens referenceværdi for underskud på 3 % af BNP i hele programperioden. Samtidig ventes den offentlige gældskvote efter 2025 at falde til 30,0 % i 2026 og til 28,0 % i 2027.

(14) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 ventes det reale BNP at stige med 0,2 % i 2024 og 2,1 % i 2025, mens inflationen målt ved det harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP) ventes at være på 2,0 % i 2024 og 1,8 % i 2025.

(15) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes der et offentligt underskud på 1,4 % af BNP i 2024, hvilket bl. a. afspejler en afsvækket vækst i skatteindtægterne og øgede udgifter til navnlig indeksregulerede pensioner i de regionale og kommunale sektorer, mens den offentlige gældskvote ventes at stige til 32 % ved udgangen af 2024. Ifølge Kommissionens skøn vil den finanspolitiske kurs være ekspansiv med 0,6 % af BNP i 2024.

(16) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes der at blive finansieret udgifter via ikketilbagebetalingspligtig støtte (»tilskud«) under faciliteten i 2024 svarende til 0,1 % af BNP sammenlignet med 0,1 % af BNP i 2023. De udgifter, der finansieres med tilskud under faciliteten, vil muliggøre investeringer af høj kvalitet og produktivitetsfremmende reformer, uden at dette har direkte indvirkning på Sveriges offentlige saldo eller gæld.

([12]) Rådets henstilling af 12. juli 2022 om Sveriges nationale reformprogram for 2022 og med Rådets udtalelse om Sveriges konvergensprogram for 2022 (EUT C 334 af 1.9.2022, s. 221).

([13]) På grundlag af Kommissionens forårsprognose 2024 anslås Sveriges potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt i 2023 nominelt til 7,7 %, målt ud fra den gennemsnitlige potentielle realvækst over ti år og BNP-deflatoren for 2023.

([14]) Den finanspolitiske kurs bestemmes ud fra den årlige ændring i den underliggende offentlige budgetstilling. Den bruges til at bedømme den økonomiske impuls fra finanspolitiske tiltag, både dem, der finansieres nationalt, og dem, der finansieres over EU-budgettet. Den finanspolitiske kurs måles som forskellen mellem i) den potentielle vækst på mellemlang sigt og ii) ændringen i de primære udgifter ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden (og ekskl. midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19-krisen) og inkl. udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) under faciliteten og andre EU-midler. En negativ indikator er tegn på en ekspansiv finanspolitik, mens en positiv indikator er tegn på en kontraktiv finanspolitik.

(17) Den 14. juli 2023 henstillede Rådet ([15]), at Sverige opretholdt en sund finanspolitisk stilling i 2024. Medlemsstaterne blev i forbindelse med gennemførelsen af deres budgetter for 2023 og udarbejdelsen af deres budgetter for 2024 opfordret til at tage hensyn til, at Kommissionen ville foreslå Rådet at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af de endelige data for 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes Sveriges strukturelle saldo at udgøre 0,0 % af BNP i 2024 i forhold til 0,1 % i 2023, og den vil dermed ligge over landets mellemfristede budgetmålsætning om en strukturel saldo på - 1 % af BNP. Dette er i overensstemmelse med Rådets henstilling.

(18) Derudover henstillede Rådet, at Sverige skulle træffe foranstaltninger med henblik på at afvikle de gældende energistøttenødforanstaltninger hurtigst muligt i 2023 og 2024. Rådet henstillede endvidere, at hvis nye stigninger i energipriserne nødvendiggør nye eller fortsatte støtteforanstaltninger, skulle Sverige sikre, at sådanne støtteforanstaltninger er rettet mod at beskytte sårbare husholdninger og virksomheder, er finanspolitisk overkommelige og opretholder incitamenter til energibesparelser. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes nettobudgetomkostningerne ([16]) ved energistøttenødforanstaltninger at udgøre mindre end 0,1 % af BNP i 2023, mindre end 0,1 % af BNP i 2024 og 0 % af BNP i 2025. Energistøttenødforanstaltningerne er blevet afviklet i 2023 og 2024. Dette er i overensstemmelse med Rådets henstilling.

(19) Rådet henstillede også, at Sverige bevarer nationalt finansierede offentlige investeringer og sikrer en effektiv udnyttelse af tilskud under faciliteten og af andre EU-midler, navnlig for at fremme den grønne og den digitale omstilling. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes de nationalt finansierede offentlige investeringer at stige fra 4,9 % af BNP i 2023 til 5,1 % af BNP i 2024. Dette er i overensstemmelse med Rådets henstilling. Samtidig forventes de offentlige investeringer, der finansieres med EU-midler, herunder tilskud under faciliteten, at ligge stabilt på 0,2 % af BNP i 2024.

(20) På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, og under antagelse af en uændret politik forventes det offentlige underskud og den offentlige gældskvote ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 at udgøre henholdsvis 0,9 % og 31,3 % af BNP i 2025 understøttet af det ventede økonomiske opsving.

(21) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og med bilag V, kriterium 2.2, til nævnte forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Disse reformer og investeringer forventes at bidrage effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger. Det er afgørende, at der inden for denne stramme tidshorisont gøres hurtige fremskridt med den effektive gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen, herunder med REPowerEU-kapitlet, for at styrke Sveriges langsigtede konkurrenceevne gennem den grønne og den digitale omstilling, samtidig med at der sikres social retfærdighed. For at opfylde tilsagnene i genopretnings- og resiliensplanen senest i august 2026 er det afgørende, at Sverige øger tempoet for gennemførelsen af reformer og investeringer betydeligt. Det er fortsat afgørende, at lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og andre relevante interessenter inddrages systematisk for at sikre et bredt ejerskab og således en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen.

(22) Som led i midtvejsgennemgangen af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken, jf. artikel 18 i Europa--Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 ([17]), skal Sverige gennemgå hvert enkelt program, der støttes af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+), Samhørighedsfonden og Fonden for Retfærdig Omstilling (»FRO«), senest i marts 2025 under hensyntagen til bl.a. de udfordringer, der er identificeret i de landespecifikke henstillinger for 2024, og den nationale energi- og klimaplan. Denne gennemgang danner grundlaget for den endelige tildeling af EU-midler til hvert program. Sverige har gjort fremskridt med gennemførelsen af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken og den europæiske søjle for sociale rettigheder, men der er stadig visse udfordringer, og forskellene mellem hovedstadsregionen og resten af landet eksisterer stadig. Det er vigtigt at fremskynde gennemførelsen af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken, og de aftalte prioriteter for programmerne er fortsat relevante. Det er afgørende fortsat at støtte innovation, der med ambitionen om at opnå en klimaneutral økonomi bidrager til et stadig grønnere samfund, samtidig med at socioøkonomiske regionale forskelle og forskelle mellem by- og landområder til stadighed tilgodeses. Desuden er det fortsat afgørende at fremme opkvalificering og omskoling med særlig vægt på sårbare grupper, navnlig dem med migrantbaggrund. Sverige kunne også udnytte platformen for strategiske teknologier for

([15]) Rådets henstilling af 14. juli 2023 om Sveriges nationale reformprogram for 2023 og med Rådets udtalelse om Sveriges konvergensprogram for 2023 (EUT C 312 af 1.9.2023, s. 252).

([16]) Tallene angiver niveauet for de årlige budgetomkostninger ved disse foranstaltninger inklusive indtægter og udgifter og, hvor det er relevant, eksklusive indtægter fra skatter og afgifter på energileverandørernes ekstraordinære fortjenester.

([17]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 af 24. juni 2021 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond Plus, Samhørighedsfonden, Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om finansielle regler for nævnte fonde og for Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden, Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for finansiel støtte til grænseforvaltning og visumpolitik (EUT L 231 af 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

Europa, der blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/795 ([18]), til at fremme investeringer i teknologier, der støtter den grønne omstilling. Udvikling og fremstilling af rene og ressourceeffektive teknologier, herunder styrkelse af værdikæder og afhjælpning af mangel på arbejdskraft og færdigheder, er vigtig for de svenske regioners og disses små og mellemstore virksomheders langsigtede bæredygtighed og konkurrenceevne.

(23) Foruden de økonomiske og sociale udfordringer, som genopretnings- og resiliensplanen og andre EU-midler er rettet mod, står Sverige over for en række yderligere udfordringer i forbindelse med: a) forværrede uddannelsesresultater for elever, navnlig elever med ugunstig socioøkonomisk baggrund og migrantbaggrund, b) færdighedskløften, som er mest udtalt for personer med ugunstig socioøkonomisk baggrund og migrantbaggrund, og c) reduktion af drivhusgasemissioner.

(24) Ifølge resultaterne fra PISA-undersøgelsen (programmet for international elevevaluering) fra 2022 er de svenske elevers grundlæggende færdigheder forringet siden 2018. Den største forværring har fundet sted inden for matematik, hvor andelen af elever med dårlige resultater lå et godt stykke over EU's mål. Andelen af elever med dårlige resultater er steget endnu mere for elever med ugunstig socioøkonomisk baggrund, og kløften mellem elever født i indlandet og elever med migrantbaggrund er meget høj. Desuden er der risiko for, at den vedvarende mangel på kvalificerede lærere vil påvirke kvaliteten af uddannelsessystemet og elevernes resultater negativt.

(25) I 2022 havde 15 % af alle elever, der afsluttede grundskolen, niveauer, der var for lave eller ufuldstændige, hvilket udelukkede dem fra en gymnasial uddannelse. Dette gør sig især gældende for elever med ugunstig socioøkonomisk baggrund og migrantbaggrund. Disse elever er også underrepræsenteret på privatskoler, hvis elever i gennemsnit har bedre chancer for at få adgang til fortsat uddannelse. Da de fleste job i Sverige kræver en gymnasial eller en videregående uddannelse, øger de opståede forskelle med hensyn til uddannelsesniveau også risikoen for ikke at finde et job, hvilket har negative konsekvenser for integrationen.

(26) Der er store forskelle mellem forskellige grupper med hensyn til færdigheder og uddannelsesniveau. Disse forskelle er mest udtalte for unge født uden for Unionen, som er mindre tilbøjelige til at have afsluttet en gymnasial uddannelse og har mindre sandsynlighed for at være i beskæftigelse eller under uddannelse end dem, der er født i Sverige. Dette mindsker deres chancer for beskæftigelse og udgør en risiko for Sveriges muligheder for yderligere at forbedre sin bæredygtige konkurrenceevne. Kvalifikationskløften forværrer desuden yderligere manglen på arbejdskraft, som er særlig udtalt i industri- og servicesektoren og udgør en stor udfordring for udviklingen og den grønne industrielle omstilling i landets nordligste regioner.

(27) Med den nuværende politik forekommer det usandsynligt, at Sverige vil nå sine 2030-mål i henhold til EU's politik om at reducere drivhusgasemissionerne (»2030-emissionsmålene«). Der mangler stadig ajourførte omfattende scenarier for drivhusgasemissioner, der afspejler politiske ændringer i 2023 og 2024, da regeringens nuværende klimahandlingsplan fokuserer på en længere tidshorisont frem til 2045 uden kvantitative scenarier for emissioner for perioden frem til 2030. Flere undersøgelser foretaget af officielle og uafhængige organer synes imidlertid at bekræfte, at Sveriges nuværende politik vil medføre en betydelig afvigelse i forhold til at nå 2030-emissionsmålene. Emissionsreduktioner inden for vejtransport er afgørende, hvis Sverige skal nå 2030-emissionsmålene. Vejtransport tegner sig for tre fjerdedele af energiefterspørgslen efter olie og olieprodukter, som er den vigtigste kilde til drivhusgasemissioner fra fossile brændstoffer i Sverige.

([18]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/795 af 29. februar 2024 om oprettelse af platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP) og ændring af direktiv 2003/87/EF samt forordning (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 og (EU) 2021/241 (EUT L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

(28) Selv om Sverige har Unionens største andel af vedvarende energi i det samlede energiforbrug, har landet stadig et uudnyttet potentiale for vedvarende energi. Dette potentiale kan udnyttes til gavn for den igangværende elektrificering af industrier i Sverige og den innovative, grønne industrielle udvikling og dekarbonisering i det nordlige Sverige, som kræver endnu større elproduktion. Der er fortsat flere forhold, som hindrer udvidelsen af landets produktionskapacitet inden for vedvarende energi. Dette kan føre til, at Sverige ikke opnår den planlagte udvidelse af vindkapaciteten med 13 GW og solenergikapaciteten med ca. 5 GW mellem 2021 og 2030. En af disse hindringer består i, at der findes barrierer for både offshore- og onshorevindkraft. Disse hindringer skyldes bl.a. ineffektive tilladelsesprocedurer og vetoret for kommuner og forsvarsmyndigheder.

(29) I lyset af Kommissionens dybdegående undersøgelse og konklusionerne om tilstedeværelsen af ubalancer afspejler henstilling 1 henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011. De politiske tiltag, der henvises til i henstilling 1, bidrager til at afhjælpe sårbarheder i forbindelse med høj gæld i husholdninger og høje priser på fast ejendom,

HENSTILLER, at Sverige i 2024 og 2025 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. forelægge den mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag i rette tid; mindske risiciene i forbindelse med husholdningernes store gæld og ubalancerne på boligmarkedet ved at reducere skattefradraget for renteudgifter på realkreditlån og øge de løbende ejendomsskatter, samtidig med at der udvikles passende værktøjer til at muliggøre en bedre politikvurdering og målretning; stimulere investeringer i boligbyggeriet for at imødegå den værste boligmangel, navnlig ved at fjerne strukturelle hindringer for byggeriet; øge effektiviteten på boligmarkedet, bl.a. ved at indføre reformer af markedet for lejeboliger

2. i lyset af betydelige forsinkelser, øge tempoet væsentligt for gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, med henblik på at sikre gennemførelsen af reformerne og investeringerne senest i august 2026; fremskynde gennemførelsen af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken; i forbindelse med midtvejsgennemgangen fortsat fokusere på de aftalte prioriteter, idet der tages hensyn til de muligheder, som platformen for strategiske teknologier for Europa giver for at forbedre konkurrenceevnen

3. forbedre uddannelsesresultaterne, herunder for elever med ugunstig socioøkonomisk baggrund og migrantbaggrund, ved at afhjælpe den vedvarende mangel på kvalificerede lærere, ved at sikre lige adgang til skolesystemet og ved yderligere at støtte elevernes overgang til gymnasieniveauet; udvikle arbejdsstyrkens færdigheder, navnlig for så vidt angår elever med ugunstig socioøkonomisk baggrund og migrantbaggrund, gennem målrettede politiske foranstaltninger og ressourcer for at forbedre deres integration på arbejdsmarkedet

4. sikre opfyldelsen af målene for reduktion af drivhusgasemissioner ved navnlig at reducere emissionerne fra vejtransport og fremskynde og strømline tilladelsesprocedurerne for anvendelse af vedvarende energi, særlig offshore- og onshorevindenergi.

Udfærdiget i Luxembourg, den 21. oktober 2024.

På Rådets vegne

NAGY I.

Formand